

สรุปผลการประชุมวุฒิสภา
ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง)
วันอังคารที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๔

โดย สำนักการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

วันอังคารที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๔ เวลา ๑๐.๐๘ นาฬิกา ณ ห้องประชุมวุฒิสภา อาคารรัฐสภา (เกียกกาย) ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานวุฒิสภา เป็นประธานของที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) โดยมี พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง และนายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง ผลัดเปลี่ยนกันทำหน้าที่ประธานของที่ประชุม ก่อนเปิดการประชุม ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานวุฒิสภาได้อนุญาตให้สมาชิกวุฒิสภาปรึกษาหารือปัญหาที่เกี่ยวกับความเดือดร้อนของประชาชนหรือปัญหาอื่นใด ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๘ จำนวน ๙ คน เป็นเวลาพอสมควร

เมื่อครบองค์ประชุมแล้ว ประธานของที่ประชุมได้เปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ สรุปผลการประชุมได้ดังนี้

(๑) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม	(ไม่มี)
(๒) รับรองรายงานการประชุม	(ไม่มี)
(๓) กระทู้ถาม	(ไม่มี)

ประธานของที่ประชุมได้หารือต่อที่ประชุมว่า เนื่องจากเรื่องด่วนที่ ๑ – ๓ มีเนื้อหาเกี่ยวเนื่องกัน จึงขอให้ที่ประชุมพิจารณารายงานทั้ง ๓ ฉบับดังกล่าวไปในคราวเดียวกัน ซึ่งที่ประชุมเห็นชอบ

๑. รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๓ พร้อมรายงานของคณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศและการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ (ตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐)

๒. รายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๓ พร้อมรายงานของคณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศและการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ (ตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ.๒๕๖๐)

๓. รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (เดือนตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๖๓) (พร้อมรายงานของคณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ)

ผลการพิจารณา

ในการพิจารณารายงานทั้ง ๓ ฉบับของที่ประชุมวุฒิสภา มีรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี กรรมการปฏิรูปประเทศ ผู้แทนจากสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (สำนักงาน ป.ย.ป.) เข้าร่วมประชุมเพื่อนำเสนอและชี้แจงรายงาน โดย นายตฤชา พิษยนันท์ เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นผู้นำเสนอรายงาน ทั้ง ๓ ฉบับ ต่อที่ประชุม

ประธานคณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ (คณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และคณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ) โดย (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร) ประธานคณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ ได้แถลงรายงานของคณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ ซึ่งเป็นการสรุปผลการศึกษาวิเคราะห์รายงานทั้ง ๓ ฉบับ สรุปได้ว่า สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ และสถานการณ์ด้านการเมือง เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ จากการวิเคราะห์ผลการดำเนินโครงการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ มีข้อเสนอแนะและเร่งรัดที่สำคัญในภาพรวม ๗ ด้าน ดังนี้ (๑) ด้านนโยบายรัฐบาลต้องประกาศเจตนารมณ์ให้ชัดเจนว่าจะผลักดันการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศให้บรรลุเป้าหมายหน่วยงานระดับกระทรวงต้องนำนโยบายระดับชาติมาจัดทำเป็นนโยบายระดับกระทรวง (๒) ด้านการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติต้องใช้ฐานข้อมูลเชิงประจักษ์และใช้แนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติในระดับพื้นที่ ควรให้ความสำคัญกับแผนระดับ ๓ ซึ่งเป็นแผนปฏิบัติการของหน่วยงานต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นเรื่องแผนบูรณาการ ควรพิจารณาปรับโครงสร้างของระบบราชการ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินการ และควรมีระบบการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อสะท้อนให้เห็นผลสัมฤทธิ์ที่เกิดประโยชน์แก่ประชาชน (๓) ด้านงบประมาณควรจัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ตามยุทธศาสตร์หน่วยงานเจ้าภาพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินกิจกรรม/โครงการ ต้องร่วมกันกำหนดเรื่องและประเด็นเป้าหมาย/ตัวชี้วัด ที่ต้องดำเนินการในแต่ละปีแล้วจัดทำเป็นแผนงานบูรณาการงบประมาณ(๔)ด้านเทคโนโลยี ควรมุ่งเน้นในการเป็นองค์กรดิจิทัล โดยการนำเทคโนโลยี 5G เข้ามาสนับสนุนการปฏิบัติงาน และพัฒนาแพลตฟอร์มให้เกิดการเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐ อันจะนำไปสู่การพัฒนากระบวนการให้บริการภาครัฐอย่างเต็มรูปแบบ (๕) ด้านกฎหมายควรเร่งรัดการเสนอกฎหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) จำนวน ๔๕ ฉบับเข้าสู่รัฐสภา เพื่อให้มีผลใช้บังคับภายในปี๒๕๖๕ (๖) ด้านการสร้างการรับรู้และความเข้าใจต้องสร้างการรับรู้และความเข้าใจเรื่องการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศให้กับหน่วยงานราชการทุกระดับให้ชัดเจนและทั่วถึงมากขึ้น เพื่อนำไปสู่การสร้างความรู้ความเข้าใจถึงความสำคัญประโยชน์ที่ประเทศชาติและประชาชนจะได้รับ ให้กับภาคประชาสังคมและภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนร่วมกัน (๗) ด้านการกำกับดูแลและการรายงานผล สศช. ต้องเร่งพัฒนาระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSOCR) ให้ง่ายต่อการใช้งานและมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถประเมินผลสัมฤทธิ์ของยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ ในรูปแบบร้อยละ ซึ่งจะสอดคล้องกับเรื่องการประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๕๙ ของรัฐธรรมนูญและขอให้ สศช. รายงานผลการดำเนินการตามที่สมาชิกวุฒิสภาได้ตั้งข้อสังเกต และรายงานผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิมที่ทางวุฒิสภาเห็นว่ายังมีความสำคัญและประสงค์จะติดตามความคืบหน้าในรายงานความคืบหน้ารายไตรมาสด้วย

บุคลากรในหน่วยงานดังกล่าวและ (๓) การจัดสรรงบประมาณและการรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณ พบว่าไม่มีความสอดคล้องกัน ฉะนั้น การดำเนินงานควรมีความเหมาะสมกับการเบิกจ่ายและได้ผลสัมฤทธิ์ที่ดีในการดำเนินการ ทั้งนี้ ได้พบสภาพปัญหาที่สำคัญในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์และแผนการปฏิรูปประเทศ คือ การจัดทำแผนงานปฏิบัติการระดับหน่วยงาน ยังไม่สามารถลดทอนเป้าหมายตัวชี้วัดเชิงยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างเป็นรูปธรรมและขาดการเตรียมความพร้อมในการ ทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้างล่วงหน้าให้ทันกำหนดระยะเวลา ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจึงมีข้อเสนอแนะในการดำเนินการ ดังนี้ (๑) จัดสรรงบประมาณ มุ่งเน้นการจัดสรรงบประมาณที่ให้น้ำหนักกับ "Big Rock" (๒) แยกระหว่างโครงการตามแผนยุทธศาสตร์ (Strategy) กับภารกิจ (Function) ให้ชัดเจน (๓) การประเมินผลสัมฤทธิ์ต้องครอบคลุมผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบ และมีกลไกติดตามที่ชัดเจน (๔) การกำหนดตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ระดับหน่วยงานควรมีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ (๕) หน่วยงานภาครัฐควรทบทวนการจัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์เชิงยุทธศาสตร์ใหม่ (๖) ควรมีการนำแนวคิดในเรื่องการบริหารงานในรูปแบบ "ข้ามกระทรวง" มาใช้ให้เหมาะสม และ (๗) ควรมีการปรับปรุงและแก้ไขกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินงาน

ต่อมา ผู้แทนคณะอนุกรรมการในคณะกรรมการ ตสร. ผู้แทนคณะกรรมการ สัมัญประจำวุฒิสภา และสมาชิกวุฒิสภา ได้อภิปรายให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการดำเนินการตามรายงาน ทั้ง ๓ ฉบับ จำแนกตามประเด็นยุทธศาสตร์ มีสาระสำคัญโดยสรุป ดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

แผนแม่บทด้านความมั่นคง มีแผนย่อยรองรับ ๒ แผน คือ การรักษาความสงบภายในประเทศ และการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง และมีแผนที่เชื่อมโยงอีก ๔ แผน คือ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ด้านกระบวนการยุติธรรม ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤตินิชอบ

ประเด็นความมั่นคง การดำเนินการตามแผนย่อยในปี ๒๕๖๓ มีความครอบคลุม แต่ยังมีหลายโครงการที่ยังไม่เกี่ยวข้องต่อการบรรลุเป้าหมายด้านความมั่นคง ควรกำหนดแผนย่อยหรือประเด็นการปฏิรูปให้ชัดเจนเป็นรูปธรรม โดยในการขับเคลื่อนด้านความมั่นคง คณะกรรมการ การทหารและความมั่นคงของรัฐ ได้ขับเคลื่อนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ส่งผลให้มีคณะกรรมการบูรณาการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง มีการกำหนดแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจนมากขึ้น

การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ การขับเคลื่อนด้านความมั่นคงมีความสำเร็จปานกลางค่อนข้างดี และมีปรากฏอยู่ในนโยบายและแผนว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕ ของสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติโดยดำเนินการผ่าน ๘ กลยุทธ์แต่ไม่มีการกำหนดผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินการตามกลยุทธ์จึงควรกำหนดให้มีหน่วยงาน

หลักในการดำเนินการและให้ทำงานสอดคล้องกับ ๔ หน่วยงานที่รับผิดชอบเดิมทั้งศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้(ศอบต.) กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ภาค ๔ (ส่วนหน้า) คณะผู้แทนพิเศษรัฐบาลและคณะพูดคุยเพื่อสันติสุข ปัญหาจังหวัดชายแดนใต้เป็นปัญหาที่มีความรุนแรงพิเศษกว่าจังหวัดอื่นเพราะไม่ทราบว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิดจึงไม่ควรเปลี่ยนปัญหาให้กลายเป็นปัญหาอื่นๆเช่น ปัญหายาเสพติด การแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพ ต้องมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรม มีการสร้างพื้นที่ปลอดภัยให้แก่ประชาชนใช้มาตรการเชิงรุกและเชิงรับอย่างมีประสิทธิภาพ กระตุ้นให้ภาคประชาชนร่วมมือกันในการดูแลพื้นที่ ปฏิเสธการใช้ความรุนแรงต้องใช้มาตรการในการพูดคุยอย่างสันติสุขที่มีเป้าหมายการดำเนินการชัดเจน เพื่อสร้างความเข้าใจ และจูงใจให้ผู้ก่อเหตุไม่ลงมือกระทำความผิด

ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงบรรลุเป้าหมาย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดทำแผนระดับ ๓ แบบบูรณาการของทุกแผนย่อยในแผนแม่บทที่เกี่ยวข้องให้เสร็จภายในปี ๒๕๖๔ ดำเนินการปฏิรูปการเมืองโดยใช้กลไกอย่างสันติวิธี ควรขับเคลื่อนการประยุกต์แนวความคิด “แผนตำบล มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” กำหนดโครงสร้าง บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) และศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศร.ชล.) ให้ชัดเจนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อีกทั้งควรพัฒนาผู้นำ/ผู้บริหาร โดยนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและศาสตร์พระราชามาปรับใช้ และแก้ปัญหาความมั่นคงในด้านอื่น ๆ ได้แก่ ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยาเสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์ การทุจริตประพฤตมิชอบ และปัญหาการค้ามนุษย์ โดยควรบูรณาการด้านการข่าว จัดให้มีฐานข้อมูลอาชญากรรมทุกด้านให้ครอบคลุม จัดหาอุปกรณ์เครื่องมือพิเศษที่มีเทคโนโลยีนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อรองรับการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงพัฒนาขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ด้านความมั่นคงให้มีทักษะด้านการป้องกันการปราบปรามอาชญากรรมในทุกรูปแบบ เพื่อความมั่นคงของชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนต่อไป

ประเด็นการต่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศควรเป็นเจ้าภาพหลักในการจัดทำแผนบูรณาการตามแผนแม่บทร่วมกับส่วนราชการและทบพวนเป้าหมายตัวชี้วัดเพื่อบูรณาการขับเคลื่อนโครงการสำคัญต่าง ๆ ควรให้มีสถาบันคลังสมอง หรือสถาบัน Think Tank รวมทั้งพัฒนาการจัดเก็บและพัฒนาฐานข้อมูลคนไทยในต่างประเทศ ควรจัดสรรงบประมาณสำหรับช่วยเหลือคนไทยในต่างประเทศกรณีฉุกเฉินตลอดจนศึกษาโครงสร้างและการบริหารราชการเชิงระบบ นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการจัดการประชุม Asia Pacific Economic cooperation (APEC) ซึ่งประเทศไทยจะเป็นเจ้าภาพในช่วงปลายปี โดยเป็นการประชุมของผู้นำประเทศ ๒๑ประเทศซึ่งเป็นประเทศที่ครอบคลุม GDP ของโลก ถึงร้อยละ ๖๐เนื่องจากประเทศไทยสามารถใช้ประโยชน์จากการจัดประชุมครั้งนี้ได้ทั้งประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจและการเมือง และโครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจอ่าวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (Ayeyawady - Chophraya - Mekong Economic Cooperation) หรือ ACMEC ซึ่งเป็นโครงการที่

ประกอบด้วยความร่วมมือของประเทศที่อยู่ในกลุ่มแม่โขง ได้แก่ ประเทศไทยสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวราชอาณาจักรกัมพูชาสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา (พม่า) โดยเป็นโครงการที่เป็นที่สนใจของประเทศมหาอำนาจอย่างมาก ประเทศไทยจึงควรจะมีบทบาทที่สำคัญในการประสานงาน และผลักดันให้เกิดสำนักงานเลขาของโครงการดังกล่าวขึ้น อีกทั้งควรติดตามการดำเนินการตาม Geneva of Asia ให้สมบูรณ์ แม้ว่าประเทศไทยจะมีพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๑ (Act on Privileges and Immunities for International Organization and International Conferences in Thailand) แต่ปัจจุบันยังไม่มี การทำความตกลงกันตามพระราชบัญญัติฉบับนี้เลย แม้ว่าประเทศไทยจะมีการประชุมเพื่อทำความตกลงระหว่างประเทศในประเทศไทยหลายฉบับแล้ว แต่ยังไม่มีการดำเนินการเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

ประเด็นด้านการเมือง จากแผนปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เห็นได้ว่า การพัฒนาการเมืองของไทยยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรจึงควรสนับสนุนและดำเนินงานพัฒนากิจกรรมด้านนี้ให้มากขึ้นโครงการสำคัญและควรผลักดันต่อเนื่องคือโครงการสถานักเรียนเพราะเป็นโครงการที่ส่งเสริมและแก้ไขปัญหาการเมืองโดยสันติวิธีให้มีการพัฒนาการเมืองอย่างสร้างสรรค์ และโครงการประชาสัมพันธ์ถ้อยคำที่กินใจอย่างมีนัยสำคัญ (keyword) เพื่อสร้างสรรค์วัฒนธรรมทางการเมืองที่ดีส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน จึงควรให้ผลักดันให้หน่วยงานเข้าร่วมในการพัฒนาการเมืองประชาสัมพันธ์ด้วยข้อความเหล่านี้เพิ่มมากขึ้น และนอกจากจะจัดทำเป็นข้อความเคลื่อนไหวบนทางด่วนหรือหน้าศาลากลางแล้ว อาจส่งต่อไปยังโทรศัพท์เคลื่อนที่ (smartphone) เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปได้รับรู้ด้วย นอกจากนี้ เห็นได้ว่า ปัญหาด้านความมั่นคงที่ปรากฏขึ้นในปัจจุบัน ได้แก่ ปัญหาการละเมิดสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยอาศัยสื่อสังคมออนไลน์และกระแสเรียกร้องเพื่อการแสดงออกทางความคิดเห็น และปัญหาการแย่งชิงอำนาจทางการเมืองนอกระบบ เป็นปัญหาสำคัญที่รัฐบาลต้องเร่งแก้ไข โดยกำหนดนโยบายการดำเนินการที่ชัดเจนมุ่งแก้ไขที่ต้นตอของปัญหาอย่างสันติวิธีและเป็นกระบวนการ หากไม่สามารถแก้ไขได้รัฐบาลก็ควรใช้กฎหมายควบคุมอย่างจริงจังเพื่อยุติปัญหาให้เร็วที่สุดและไม่กระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลของประชาชนส่วนใหญ่ ซึ่งหากยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นได้อีก จึงใช้กระบวนการทางนิติบัญญัติเพื่อแก้ไข ปรับปรุง หรือออกกฎหมายใหม่ใช้บังคับแก่กรณีดังกล่าวต่อไป

ประเด็นการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบยังมีประเด็นที่มีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมายในการป้องกันปราบปรามการทุจริต จึงมีข้อเสนอแนะให้การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานมีผลกับหัวหน้าหน่วยงาน ควรเปลี่ยนแปลงวิธีการประเมินจากหน่วยงานภาครัฐเป็นผู้รับบริการ และนอกจากการประเมินว่ามีหรือไม่มีการทุจริต ควรเพิ่มเติมเงื่อนไขว่าการประเมินดังกล่าวส่งผลและก่อให้เกิดสมรรถนะในการปฏิบัติงานอย่างไร ตลอดจนมีการสัมภาษณ์

หัวหน้าหน่วยงานเพื่อทราบวิสัยทัศน์หรือยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมในการดำเนินงาน และเผยแพร่เป็นองค์ความรู้ต่อไป ควรพัฒนาระบบการตรวจสอบภายในของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอเร่งรัดให้มีดิจิทัลแพลตฟอร์ม เพื่อเผยแพร่ข้อมูลสาธารณะ เรื่องร้องเรียน ความโปร่งใสในการให้บริการของหน่วยงานรัฐปรับปรุงพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๖๐ พัฒนาระบบสัญญาคุณธรรมให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ภาคเอกชน ประชาชน และภาคประชาสังคมควรมีส่วนร่วมในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐเฝ้าระวังและป้องกันและปราบปรามการทุจริต เป็น ๓ ระดับ คือ การเฝ้าระวัง การป้องกัน และการปราบปรามการทุจริตแก้ไขปัญหาคอรัปชั่นนักกฎหมายของสำนักงาน ป.ป.ช.ให้เพียงพอกับการปฏิบัติงาน และมีข้อเสนอแนะเพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบว่าจะต้องเร่งพัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุกขยายการป้องกันการทุจริตสู่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องประชาชนต้องให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการรวบรวมและเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับการทุจริต และสนับสนุนโครงการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างประเทศตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาสหประชาชาติ

ประเด็นกระบวนการยุติธรรม การปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรมต้องนำไปสู่การสร้างเชื่อมั่นให้กับประชาชนและโอกาสเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเท่าเทียมกัน ผลการติดตามโครงการสำคัญตามแผนปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม มีข้อเสนอแนะ และเร่งรัดในเรื่อง (๑) การเสนอร่างพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. ซึ่งถือเป็นหัวใจการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม ทำให้ประชาชนสามารถตรวจสอบกระบวนการดำเนินงาน ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเตรียมการดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ควบคู่ไปกับกระบวนการเสนอและพิจารณากฎหมาย (๒) การจัดหาทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจให้ครบทุกสถานีทั่วประเทศ ขอให้ประเมินผลสัมฤทธิ์ของการมีทนายความอาสาใน ๑๕๐ สถานี ตำรวจที่ดำเนินการแล้วว่าเกิดประโยชน์ต่อประชาชนมากน้อยเพียงใด และควรกำหนดหลักเกณฑ์ดำเนินการก่อนหลัง รวมถึงใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการดำเนินการ (๓) การบันทึกภาพและเสียงในการตรวจค้น จับกุม และการสอบปากคำในการสอบสวน ได้มีคำสั่งและแนวปฏิบัติกำหนดแล้ว ควรนำข้อขัดข้องของหน่วยงานที่ไม่สามารถดำเนินการมาพิจารณา (๔) การปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา ขอให้รายงานประเมินผลสัมฤทธิ์ต่อสภา (๕) การรับแจ้งความร้องทุกข์ต่างท้องที่ แม้มีระเบียบกำหนดในเรื่องนี้แล้ว ก็ยังปรากฏปัญหาการประสานงาน จึงควรมีศูนย์อำนวยการให้คำปรึกษาในเรื่องนี้กับตำรวจด้วย (๖) ร่างพระราชบัญญัติระบบนิติวิทยาศาสตร์แห่งชาติ พ.ศ. ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งเสนอความเห็นต่อร่างกฎหมายฉบับนี้ เพื่อประกอบการจัดทำร่างกฎหมายต่อไป นอกจากนี้ ควรหยิบยกปัญหาคดีค้างของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เป็นประเด็นปฏิรูปด้วย เนื่องจากเป็นเรื่องที่สร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชน โดยอาจจำแนกประเภทคดีค้าง เพื่อหาสาเหตุของปัญหาต่อไป

ประเด็นการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น และการจัดสรรทรัพยากร
โครงการตามยุทธศาสตร์ชาติไม่มีข้อบ่งชี้ว่า ได้มีการกระจายอำนาจไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แม้ว่าจะมีการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและแผนการปฏิรูปประเทศอย่างชัดเจน อีกทั้งในระบอบประชาธิปไตยนอกจากนักการเมืองระดับประเทศแล้วยังมีนักการเมืองระดับท้องถิ่นซึ่งใกล้ชิดกับปัญหาและประชาชน สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว ตรงประเด็นและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ภาครัฐจึงควรให้ความสำคัญในการกำหนดนโยบายและวิธีการกระจายอำนาจให้เป็นไปอย่างเหมาะสม ชัดเจน และต่อเนื่อง ตลอดจนให้การสนับสนุนการถ่ายโอนและจัดสรรทรัพยากรบุคคลไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เพียงพอ นอกจากนี้ ควรเร่งรัดกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ร่างประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่างพระราชบัญญัติกระจายหน้าที่และอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ.ศ.

๒. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ในการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยโดย World Competitiveness Center ของ International Institute for Management Development หรือสถาบัน IMD และค่าผลิตภัณฑ์รวมในประเทศ (GDP) พบว่าปี ๒๕๖๓ มีแนวโน้มลดลง ขณะที่การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติด้านความสามารถในการแข่งขันได้ดำเนินการเสร็จแล้วบางส่วน และบางส่วนยังอยู่ระหว่างการดำเนินการ ปรากฏผลจากการติดตาม เร่งรัดการดำเนินการภายใต้ประเด็นแผนแม่บทย่อยในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ประเด็นอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต พบว่าการขยายตัวของ GDP สาขาอุตสาหกรรมและบริการและผลผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรมและบริการ มีผลต่ำกว่าเป้าหมายที่วางไว้จากการติดตามการดำเนินงานโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการพัฒนาในอนาคต คือโครงการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าและศูนย์ทดสอบยางล้อของกระทรวงอุตสาหกรรม ระยะเวลาดำเนินการ ๕ ปี พบว่า การดำเนินโครงการยังล่าช้า ส่งผลให้เกิดปัญหาในการจัดสรรงบประมาณและระยะเวลาการดำเนินการไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ ทำให้เสียโอกาสในการเป็นศูนย์กลางในด้านนี้ไปจึงควรมีการทบทวนเป้าหมายและตัวชี้วัดว่ายังเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันหรือไม่ เนื่องจากสถานการณ์โลกเปลี่ยนไป เสนอให้ทบทวนโครงการที่ดำเนินการในปี ๒๕๖๕ซึ่งยังอยู่ในขั้นพิจารณางบประมาณ ควรให้นำหนักเน้นเรื่องการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและบริการ การพัฒนานวัตกรรม และทรัพย์สินทางปัญญา การต่อยอดอุตสาหกรรมที่สามารถปรับตัวตามสถานการณ์แล้วยกระดับสู่มาตรฐานสากล เพื่อขับเคลื่อนประเทศในระยะต่อไป

ประเด็นผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ แม้จะได้รับจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการตามแผนจำนวนมาก แต่ผลการดำเนินงานยังต่ำกว่าเป้าหมายเนื่องจากผลกระทบปัจจัยภายนอก ทั้งภาวะเศรษฐกิจโลก และปัญหาโรคระบาดจึงขอเสนอแนะให้ทบทุนตัวชี้วัด ในปี ๒๕๖๕ เพื่อแก้ปัญหาการขาดสภาพคล่องของผู้ประกอบการ การปรับโครงสร้างหนี้ของภาคธุรกิจด้วยมาตรการเชิงลึก โดยพิจารณาความเหมาะสมกับกลุ่มอาชีพให้ผู้ประกอบการเข้าถึงได้จริง และคำนึงถึงศักยภาพเป็นรายกรณี จัดกิจกรรมหรือมาตรการที่มีผลอย่างจริงจังเป็นรายกลุ่มไม่ใช่แบบเหมารวม รวมทั้งควรพิจารณาและจัดลำดับความสำคัญในการช่วยเหลือ ขยายเวลามาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจจนกว่าสถานการณ์ปัจจุบันจะดีขึ้น

ประเด็นการท่องเที่ยว ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นการท่องเที่ยวมีเป้าหมายคือ ๑) ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น ๒) รายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองรองเพิ่มขึ้น และ ๓) ความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยดีขึ้น โดยประกอบด้วย ๖ แผนย่อยคือการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพความงามและแพทย์แผนไทยการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำการท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาคและการพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว อีกทั้งเมื่อพิจารณาจากรายงานการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในปี ๒๕๖๓ พบว่าเป้าหมายตาม ข้อ ๑) และข้อ ๒) มีค่าต่ำกว่าค่าเป้าหมาย เนื่องด้วยสถานการณ์โรคระบาด ตลอดจนใน ๖ แผนย่อยที่มีค่าบรรลุเป้าหมายมีเพียงแผนการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพความงามและแพทย์แผนไทยเท่านั้น ดังนั้น จึงต้องเตรียมความพร้อมยกระดับแหล่งท่องเที่ยวสินค้าและบริการของชุมชนควบคู่กับการสร้างจิตสำนึกในชุมชนทำให้ผลิตภัณฑ์เป็นที่รู้จักเป็นการต่อยอดผลิตภัณฑ์ในชุมชน และประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวต่างชาติเลือกที่จะมาท่องเที่ยวในประเทศไทยเป็นประเทศแรกภายหลังจากที่สถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ คลี่คลาย รวมถึงภาครัฐจะต้องสนับสนุนการจัดประชุมสัมมนาในเมือง MICE City (Meeting Incentive Convention และ Exhibition) ได้แก่ กรุงเทพฯ เมืองพัทยา เชียงใหม่ ขอนแก่น ภูเก็ต นครราชสีมา สงขลา พร้อมทั้งมีมาตรการลดหย่อนค่าใช้จ่ายและส่งเสริมภาคเอกชนเพื่อดึงดูดให้ชาวต่างประเทศเข้ามาจัดการประชุมสัมมนาในเมือง MICE City ในประเทศไทย ประการสำคัญควรมีการวางแผนเรื่องวัคซีนให้ดี เพื่อให้เกิดความมั่นใจแก่นักท่องเที่ยว ตลอดจนควรนำแนวคิดการขยายพื้นที่ในการเดินทางท่องเที่ยวเช่นเดียวกับโครงการ PHUKET Sandbox มาดำเนินการในจังหวัดอื่น ๆ เพิ่มขึ้น และอาจพัฒนาความร่วมมือไปยังประเทศที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศไทยด้วยรวมถึงควรศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวแบบนิวนอร์มอล (New Normal) เพื่อนำมากำหนดมาตรฐานการท่องเที่ยวที่เหมาะสมชัดเจน และให้การสนับสนุนอย่างเพียงพอ อาทิ การให้ความช่วยเหลือในระยะสั้น ทั้งการบริหารจัดการและการจัดตั้งกองทุนเพื่อช่วยเหลือ การกระตุ้นการท่องเที่ยว และการปรับโครงสร้างภายหลัง New Normal เพื่อให้การท่องเที่ยวบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้

ประเด็นพื้นที่และเมืองนำอยู่อัจฉริยะ หรือ Smart City เมื่อพิจารณาเป้าหมายในข้อ ๑) ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันที่สูงขึ้นและกระจายความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในภูมิภาคของประเทศ และข้อ ๒) ประเทศไทยมีการจัดแผนผังภูมินิเวศอย่างเป็นระบบ พบว่าต่ำกว่าค่าเป้าหมายทั้งปี ๒๕๖๒ -๒๕๖๓ และค่าเป้าหมายที่จะจัดให้มีแผนผังภูมินิเวศจำนวน ๑ ภาค ในระยะเวลา ๕ ปีก็มีแนวโน้มจะไม่สามารถทำได้สำเร็จ และเป้าหมายที่ ๓) เรื่องช่องว่างความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ลดลง ก็พบว่าความเหลื่อมล้ำด้านรายได้เสริมพื้นที่ของไทยยังมีอยู่สูง และยังมีสถานะการบรรลุเป้าหมายเรื่องมีระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมและได้มาตรฐานที่กำหนดให้ต้องบรรลุเป้าหมายในปี ๒๕๖๕ อยู่ระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายระดับเสี่ยง ทั้งการจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการขยะ การบำบัดน้ำเสีย และการจัดการมลพิษทางอากาศ ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่าประเทศไทยอาจตีความ Smart City ที่ยากเกินไป โดยเปรียบเทียบกับกรณีของประเทศสวีเดน ที่ทำให้การทำ Smart City เป็นเรื่องง่ายและเป็นเรื่องใกล้ตัวที่สามารถทำได้จริง เช่น สามารถบริหารจัดการขยะให้กลับมาใช้ใหม่ได้ถึงร้อยละ ๙๙ และมีขยะที่จะต้องทำลายเพียงแค่ ร้อยละ ๑ เท่านั้น หรือการบริหารพลังงานทดแทนและการจัดการมลภาวะ มีการใช้พลังงานทดแทนอื่นแทนการใช้เชื้อเพลิงถึงร้อยละ ๙๙ และยังเป็นต้นแบบที่ให้คำปรึกษาในการพัฒนา Smart City ให้กับประเทศอื่น ๆ โดยได้มีการพัฒนาเว็บไซต์เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวให้เป็นที่น่าสนใจ รวบรวมแนวทางและการพัฒนา Smart City ตลอดจนสามารถเข้าไปเชื่อมโยงกับหลายหน่วยงานที่ให้ความร่วมมือกันได้อย่างบูรณาการ ซึ่งควรนำแนวทางที่กล่าวมาของประเทศสวีเดนมาปรับใช้ในการพัฒนา Smart City ของประเทศไทยในอนาคต

ประเด็นโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

(๑) แผนย่อยโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคม และระบบโลจิสติกส์ผลการดำเนินการตามแผนย่อยโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคม และระบบโลจิสติกส์ อยู่ในระดับต่ำกว่าเป้าหมายระดับวิกฤติ ทั้งในเรื่องการลดต้นทุนโลจิสติกส์ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ การเพิ่มประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศ การเพิ่มการขนส่งสินค้าทางราง และการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมือง รวมถึงการลดจำนวนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน มีโอกาสบรรลุเป้าหมายในระดับปานกลางเท่านั้น

การเพิ่มสัดส่วนการขนส่งสินค้าทางราง เป็นร้อยละ ๒๐ โดยกำหนดค่าเป้าหมายในปี ๒๕๖๕ ให้มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔ แต่จากข้อมูลตั้งแต่ปี ๒๕๖๑ ถึงปี ๒๕๖๓ พบว่า สัดส่วนการขนส่งสินค้าทางรางยังคงอยู่ที่ร้อยละ ๑.๖๖ ปัญหาเกิดจากการขาดความชัดเจนของการให้เอกชนรับสัมปทานบริการสถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่องลาดกระบัง (ICD ลาดกระบัง) ของการรถไฟแห่งประเทศไทย ปัญหาการทำงานซับซ้อนระหว่างหน่วยงานของรัฐบริเวณท่าเรือแหลมฉบัง “โครงการพัฒนาศูนย์กลางการขนส่งตู้สินค้าทางรถไฟ SRT0” ของการทำเรือแห่งประเทศไทย จึงขอให้ผลักดันการก่อสร้างสถานีขนส่งสินค้าไทย - จีนบริเวณสถานีรถไฟนาทาจังหวัดหนองคายให้มีการตั้งศูนย์กระจายสินค้าให้อยู่ในฝั่งไทย ส่งเสริมการใช้ประโยชน์โครงสร้างพื้นฐานระบบรางร่วมกันกับทุกภาคส่วน และส่งเสริมให้เอกชนเข้าร่วมกิจการขนส่งสินค้าทางรางอย่างเป็นธรรมลดการผูกขาดรวมทั้งกำกับดูแลราคาค่าบริการอย่างเหมาะสม

การจะบรรลุเป้าหมายให้สัดส่วนการขนส่งสินค้าทางรางเพิ่มขึ้น ต้องพัฒนาและแก้ไขทั้ง ๕ ด้าน คือ ๑) ด้านราคา โดยราคาค่าบริการต้องต่ำกว่าการขนส่งสินค้าทางถนน ๒) ด้านเวลา โดยเวลาในการให้บริการขนส่งต้องรวดเร็วและแม่นยำ ๓) ด้านความสะดวกจะต้องสะดวกในการเข้าถึงการใช้บริการอย่างหลากหลาย ๔) ด้านความเสรี จะต้องมีความเสรีในการแข่งขันการให้บริการและการผูกขาด และ ๕) ด้านการส่งเสริม หน่วยงานของรัฐควรมุ่งเน้นการส่งเสริมและสนับสนุนมากกว่าการกำกับ

การขับเคลื่อนการลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพโลจิสติกส์ ประกอบไปด้วย ๑) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพ ต้องกำกับดูแลการพัฒนาให้สำเร็จตามแผน โดยเฉพาะเรื่องรถไฟรางคู่ ควรกำกับการดูแลการดำเนินการให้แล้วเสร็จ ภายในปี ๒๕๖๗ ๒) การอำนวยความสะดวกการขนส่ง และโลจิสติกส์เปลี่ยนกระบวนการในระบบโลจิสติกส์ด้วยดิจิทัลเทคโนโลยี และการปฏิรูปกฎหมายพัฒนาแพลตฟอร์ม และระบบที่ให้บริการเชื่อมโยงข้อมูลรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ระบบการจราจรและขนส่งอัจฉริยะ ๓) การปฏิรูปกฎหมาย ด้วยการเร่งรัดกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งร่างพระราชบัญญัติการส่งเสริมพาณิชย์นาวี พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. แก้ไขกฎกระทรวงเกี่ยวกับความสูงรถบรรทุก และกฎ ระเบียบเกี่ยวกับการถ่ายลำ - ผ่านแดน

(๒) แผนย่อย โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน ควรเร่งรัดกิจกรรมปฏิรูปประเทศด้านพลังงานที่อยู่ในความสนใจของประชาชน คือ ระบบบริหารจัดการเชื้อเพลิงชีวมวลไม้โตเร็วสำหรับโรงไฟฟ้าชีวมวล และการส่งเสริมการติดตั้งโซลาร์รูฟอย่างเสรีส่วนประเด็นหลักที่คณะกรรมการพลังงานเห็นว่าควรดำเนินการให้เป็นรูปธรรมโดยเร็ว คือ

๑) การส่งเสริมยานยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทย เพราะจากการศึกษาพบว่าประเทศไทยมีศักยภาพในการผลิตยานยนต์ไฟฟ้า

๒) การปฏิรูปด้านไฟฟ้า ทั้งกรณีการปฏิรูปโครงสร้างแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้า (Power Development Plan : PDP) ซึ่งมีข้อพิจารณาว่าการลดปริมาณการใช้ฟอสซิล แล้วใช้เชื้อเพลิงพลังงานหมุนเวียนแทน จะมีภาระต้นทุนสูงส่งผลกระทบต่อผู้บริโภค การส่งเสริมกิจการไฟฟ้าเพื่อเพิ่มการแข่งขัน ต้องมีกระบวนการที่เกื้อกูลต่อการแข่งขันที่เป็นธรรมให้กับภาคเอกชน การปรับปรุงและพัฒนาาระบบไฟฟ้าของประเทศ ให้มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีระบบโครงข่ายสมาร์ทกริด (Smart Grid) มีความคืบหน้าเป็นไปตามแผน หน่วยงานต่าง ๆ ได้จัดทำระบบและโครงการนำร่องได้ผลเป็นรูปธรรม ควรให้สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน ติดตามและประเมินผลแผนการขับเคลื่อนระบบ Smart Grid ของหน่วยงานต่างๆ ระยะกลาง (๒๕๖๔-๒๕๗๕) ต่อไป การจัดสรรค่าภาคหลวงสู่ชุมชน ควรเร่งรัดการตราพระราชบัญญัติรายได้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ที่อยู่ระหว่างการพิจารณาปรับปรุงให้แล้วเสร็จโดยเร็วการส่งเสริมกิจการไฟฟ้าเพื่อเพิ่มการแข่งขัน ควรเร่งรัดโครงการนำพลังงานทดแทนมาใช้ผลิตไฟฟ้าในระดับชุมชนและครอบครัว รวมทั้งการปรับปรุงระเบียบและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ รองรับกิจการไฟฟ้าทั้งรูปแบบ Prosumer ระบบส่งและระบบจำหน่ายในรูปแบบ Third Party Access (TPA) ควรปฏิรูปโครงสร้างการบริหารกิจการไฟฟ้า โดยการ

ย้าย ๓ การไฟฟ้า มาอยู่ภายใต้กระทรวงพลังงานเพื่อให้การบริหารงานด้านพลังงานไฟฟ้าอยู่ภายใต้หน่วยงานเดียวกัน การบริหารงานมีเอกภาพกำหนดวัตถุประสงค์ได้ชัดเจน และสามารถบริหารจัดการบุคลากร สถานที่ ตลอดจนอุปกรณ์ต่าง ๆ ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพควรเร่งรัดหน่วยงานภาครัฐในการสนับสนุน ส่งเสริมระบบกักเก็บพลังงาน และจัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ให้ชัดเจนเป็นรูปธรรม

๓) การพัฒนาศูนย์สารสนเทศพลังงานแห่งชาติเพื่อไปสู่เป้าหมายในการสร้างความน่าเชื่อถือเรื่องโครงสร้างพลังงานของประเทศ นอกจากนี้ ขอให้รัฐบาลมีมาตรการลดผลกระทบทางเศรษฐกิจให้กับประชาชนโดยลดค่าเชื้อเพลิง

๔) การใช้มาตรการบริษัทจัดการพลังงาน (ESCO) สำหรับหน่วยงานภาครัฐ สำนักงานประมาณ ควรเร่งรัดปรับปรุงหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง โดยเพิ่มคำจำกัดความของคำว่า "ค่าสาธารณูปโภค" ให้ครอบคลุมถึงมาตรการ ESCO กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน ควรเร่งรัดจัดทำหลักเกณฑ์ เงื่อนไขการใช้กลไก ESCO แนวทางปฏิบัติทางด้านเทคนิค (Code of Practice) และระเบียบวิธีปฏิบัติกลาง และควรร่วมกับสำนักงานประมาณ กรมบัญชีกลาง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเริ่มดำเนินมาตรการ ESCO เป็นโครงการนำร่อง

๕) การพัฒนาอุตสาหกรรมก๊าซธรรมชาติ โดยที่ผู้รับใบอนุญาตนำเข้า จัดหา และค้าส่งก๊าซธรรมชาติล้วนแต่เป็นหน่วยงานที่มีการประกอบการโรงไฟฟ้า โดยเฉพาะเป็นโรงไฟฟ้าที่ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง ฉะนั้น การได้รับอนุญาตจึงส่งผลดีต่อธุรกิจในด้านการลดต้นทุนการผลิต จึงมีข้อสังเกตว่า ภาครัฐและประชาชนจะได้ผลประโยชน์ต่อกรณีดังกล่าวหรือไม่ อย่างไรและด้วยปัจจัยการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานด้านก๊าซธรรมชาติที่เป็นไปอย่างจำกัดและเงื่อนไขการใช้บริการยังขาดการตรวจสอบที่เหมาะสม ดังนั้นเพื่อให้เกิดการแข่งขันระหว่างผู้ประกอบการนำไปสู่ประสิทธิภาพและราคาที่เป็นธรรม จึงควรดำเนินการให้เป็นมาตรฐานมีการรับฟังความคิดเห็นในวงกว้าง เผยแพร่แก่สาธารณชนเพื่อทราบ และมีกฎเกณฑ์ที่เป็นธรรมสำหรับทุกองค์กร ตลอดจนควรดำเนินการตามเงื่อนไขเพื่อให้ประเทศไทยสามารถเข้าสู่การเป็น LNG Regional Hub ที่สมบูรณ์

ประเด็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ และเศรษฐกิจฐานราก การแสดงผลการดำเนินงานโดยระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSUR) ในประเด็นเกี่ยวกับเศรษฐกิจยังไม่ครบถ้วนครอบคลุม จึงขอให้มีการปรับปรุงการเสนอรายงานเพื่อให้มีการแสดงผลการดำเนินงานที่ชัดเจนยิ่งขึ้น และมีข้อเสนอแนะที่ควรดำเนินการ ดังนี้

(๑) ด้านเขตเศรษฐกิจพิเศษ ได้แก่ การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) การพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ (SEC) และการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (SEZ) มีผลการดำเนินการบางส่วนต่ำกว่าเป้าหมาย จึงขอให้ดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด โดยปรับปรุงแบบการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์สร้างความรู้ความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่เพิ่มเติมมาตรการส่งเสริมการลงทุน และเร่งรัดการเพิ่มศักยภาพทางการแข่งขัน และมีข้อสังเกตต่อประเด็นเขตพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ว่า ควรยกเลิกการผลักดันกฎหมายที่กำหนดให้มีการ

ชุดคลองไทย และควรประกาศจุดยืนยกเลิกชุดคอคอดกระอย่างถาวร เนื่องจากมีผลการศึกษาแล้วว่าไม่มีความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจเพียงพอ

(๒) เศรษฐกิจฐานราก ซึ่งเป็นระบบเศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่นควรได้รับการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ กล่าวคือ สศช. ควรจัดทำฐานข้อมูล (Big Data) ของประชากรกลุ่มรายได้ต่ำสุด (Bottom 40) ให้ครอบคลุมครบถ้วน ควรปรับปรุงแนวทางการยกระดับรายได้ของกลุ่ม Bottom 40 ให้ชัดเจนโดยเร็ว ควรทบทวนการนำบัตรสวัสดิการแห่งรัฐเป็นส่วนหนึ่งของแผนปฏิรูปหรือแผนแม่บท นอกจากนี้ สศช. ควรประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับเปลี่ยนแผนดำเนินการให้สอดคล้องกับเป้าหมาย และให้ สศช. ปรับปรุงการสำรวจข้อมูลของกลุ่ม Bottom 40 จากทุก ๒ ปี เป็นทุกปี ตลอดจนควรเร่งรัดกระบวนการที่ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสถาบันการเงินประชาชนอย่างจริงจัง สศช. ควรให้สถาบันการเงินที่เกี่ยวข้อง เช่น ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ร่วมกันปรับปรุงข้อมูลใน eMENSUR ตามข้อเท็จจริง รวมถึงร่วมทบทวนและเร่งแก้ปัญหาข้อจำกัดต่าง ๆ และสนับสนุนโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (One Tambon One Product: OTOP) โดยให้ความสำคัญกับอัตลักษณ์เดิมของผลิตภัณฑ์พร้อมทั้งพัฒนาผู้ประกอบการรายใหม่ และกำกับดูแลปริมาณคุณภาพ ควบคู่กับพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

ประเด็นเศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจแข่งขัน ควรสนับสนุนต้นแบบเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน การนำผลงานศึกษา วิจัย และนวัตกรรมไปประยุกต์ใช้กระบวนการผลิตเพื่อสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ เช่น ถ่านเปลือกทุเรียนบำบัดก๊าซอันตรายในบ้าน ถือเป็นนวัตกรรมต้นแบบทางเศรษฐกิจ ทำให้ระบบการเกษตรได้รับการพัฒนาสร้างรายได้เพิ่มให้แก่เกษตรกรและบุคลากรในระบบป้อนส่วนช่วยยกระดับเศรษฐกิจฐานราก สนับสนุนผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเกิดการบริหารจัดการขยะและมลพิษที่เหมาะสม สร้างความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม ซึ่งภาครัฐควรให้การสนับสนุนและส่งเสริมทั้งด้านบุคลากรและงบประมาณเพื่อขับเคลื่อนตัวแบบเดิมให้พร้อมขยายและต่อยอดในพื้นที่แหล่งวัตถุดิบ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มต่อผลิตภัณฑ์ดังกล่าว

ประเด็นการเกษตร มีข้อเสนอแนะต่อแผนย่อย ดังนี้ ๑) แผนย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ควรเร่งประชาสัมพันธ์การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ปรับปรุงสินค้าให้เป็นที่ยอมรับและขยายผลนำไปสู่เชิงพาณิชย์ โดยมีการจัดทำฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ๒) แผนย่อยเกษตรปลอดภัย ควรสนับสนุนให้สินค้าเกษตรและอาหารมีการผลิตโดยระบบมาตรฐานความปลอดภัยมากขึ้น ๓) แผนย่อยเกษตรชีวภาพ ควรเร่งรัดให้มีการนำความหลากหลายทางชีวภาพมาใช้ให้เกิดมูลค่า รวมถึงส่งเสริมการวิจัยและสร้างมูลค่าเพิ่มสร้างฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย ๔) แผนย่อยเกษตรแปรรูปควรสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีมูลค่าเพิ่มสูงที่ไม่ใช่การแปรรูปเบื้องต้น และสนับสนุนแหล่งเงินทุนเพื่อการต่อยอดเชิงธุรกิจ ๕) แผนย่อยเกษตรอัจฉริยะ ควรเร่งสร้างช่องทางเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการใช้เทคโนโลยีอัจฉริยะ และวางแผนการจัดการผลิตและการตลาดควบคู่ไปกับการเพิ่มผลผลิตสินค้าเกษตร ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จาก

งานวิจัยด้านเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ๖) แผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร ควรสนับสนุนการสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ พัฒนาสหกรณ์การเกษตรให้มีประสิทธิภาพ และจัดระบบการปลูกพืชตามข้อมูลจากเครื่องมือแสดงผลข้อมูลเชิงภูมิสารสนเทศ (Agri - Map)

(๔) เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว	(ไม่มี)
(๕) เรื่องที่ค้างพิจารณา	(ไม่มี)
(๖) เรื่องที่เสนอใหม่	(ไม่มี)
(๗) เรื่องอื่น ๆ	(ไม่มี)

จากนั้น ประธานของที่ประชุมได้สั่งให้เลื่อนการอภิปรายของสมาชิกที่ยังเหลืออยู่ไปพิจารณาในวันจันทร์ที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๔ แล้วสั่งปิดการประชุม

เลิกประชุม เวลา ๑๖.๓๘ นาฬิกา

